

Rada Wykonawcza

Opole, 2021-12-15

**Szanowna Pani
prof. dr hab. Elżbieta Żądzińska
Przewodnicząca
Komisji ds. Nauki przy KRASP**

Szanowna Pani Przewodnicząca,

w imieniu Rady Wykonawczej Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich zwracam się do Pani Przewodniczącej z problemem dotyczącym utrzymania dostępu oraz finansowania przez MEiN programu Wirtualna Biblioteka Nauki. Od 11 lat, kiedy MNiSW wprowadziło pełne finansowanie wybranych zasobów w ramach licencji krajowych WBN, w niektórych przypadkach jest to jedyne źródło dostępu do zagranicznych baz danych, dlatego rola tego modelu finansowania i udostępniania jest tak ważna dla funkcjonowania i rozwoju nawet najmniejszych jednostek naukowych.

Z dużym niepokojem obserwujemy komunikaty ICM dotyczące wysokości środków, które MEiN planuje przeznaczyć w przyszłym roku budżetowym na dofinansowanie zakupu licencji na poziomie krajowym i konsorcyjnym. W grudniu 2021 r. kończą się trzyletnie kluczowe umowy z takimi dostawcami naukowych baz danych jak Elsevier, Springer czy Wiley, które umożliwiają uprawnionym podmiotom w obszarze szkolnictwa wyższego oraz instytutom naukowo-badawczym dostęp do publikacji, w tym do międzynarodowych czasopism i monografii. Ogólny wzrost cen towarów i usług spowodowany ogólnoswiatową inflacją przekłada się również na wzrost kosztów usług w zakresie informacji naukowej i będzie wymagał ze strony ICM bardzo sprawnego procesu negocjacji, aby utrzymać dostęp do zasobów w powiązaniu z programem otwartego publikowania (Plan S).

Mając na uwadze wszystkie te czynniki, tj. prognozowaną wysokość dotacji MEiN na poziomie z maja 2021 r., inflację, wzrost kosztów zakupu baz danych, wyrażamy obawy o zapewnienie naukowcom i doktorantom nieprzerwanego dostępu do źródeł informacji.

W związku z tym uprzejmie prosimy Panią Przewodniczącą oraz Prezydium KRASP o podjęcie stosownych działań we współpracy z ICM w celu zapewnienia w budżecie MEiN wystarczających środków na utrzymanie finansowania licencji krajowych i konsorcyjnych w ramach Wirtualnej Biblioteki Nauki na kolejne lata. Doświadczenie poszczególnych uczelni wskazuje, że indywidualne negocjacje cenowe poszczególnych instytucji zawsze skutkują korzystaniem z dużo droższych dostępów, tak jak zakup pojedynczych artykułów na potrzeby realizacji konkretnych grantów jest dużo bardziej kosztowny niż dostęp do treści naukowych w ramach ogólnokrajowych lub konsorcyjnych dostępów. Ponadto nie trzeba nikogo przekonywać, że w dobie szybkiego rozwoju technologii informacyjnych i globalnej nauki zamknięcie dostępu do licencji krajowych i konsorcyjnych byłoby ogromną szkodą dla umiędzynarodowienia badań naukowych w kraju.

Z góry uprzejmie dziękuję za podjęcie działań w wyżej przedstawionej sprawie.

Z wyrazami szacunku

Danuta Szewczyk-Kłós

Przewodnicząca

Rady Wykonawczej KDBASP

W załączeniu:

1. Komunikat z 16 listopada 2021 r. o finansowaniu licencji WBN w 2021 i 2022 r. <https://wbn.icm.edu.pl/komunikaty/>
2. Grochowski P., Michalewicz M., Ile płacimy za dostęp, Forum Akademickie, 7-8, 2021, <https://miesiecznik.forumakademickie.pl/czasopisma/fa-7-8-2021/ile-placimy-za-dostep/>